Terentius Afer, Publius; Jouenneaux, Guy [Comm.]; Badius Ascensius, Jodocus [Comm.]: Comoediae cum directorio vocabulorum, sententiarum, artis comicae ...[Enth.:] Vita Terentii de dictis Petrarcae excerpta

Straßburg: Johannes Grüninger, 1. Nov. 1496 Seite 172

Quartus actus

In hac scena. xvii.

Eſt iucunda expoſitio erroris ſenis de verbis Syri qui Menedemũ credit decipi dum ipſe decipit. a Vt errat Virg. Vt vidi vt perii. b Filium & me & filiam. Filium prius nominauit in q̊ omnis cura patris erat. c Queſo. Obiurgatorium eſt. d Quid homis es. In eunucho. Quid iſtuc inquã ornati eſt: Scire nos cõuenit cum recto caſu profertur interrogatio non eſſe contumelioſum: vt ſi dicas. Quis hic homo eſt ſi autem in aliquo contemptũ ſignificari vis vt quid hoc eſt homis: quid mulieris: quid ornatus: e Ea res nunc agitur. Et ex hoc credit eos inter ſe finxiſſe Cliniã amare Antiphilam. f Sic res acta eſt. Vt deciperis: Equidem hec &c. Cum contemptu interrogat nam & hoc factum eſſe credit.

g Ita ainnt. Ita aiunt de re dicimus quã volumus eſſe falſam. h Id profecto. Fingit ſe credere amico quem fidum cognouerat.

i Gauiſus ſum. Bene de filio gauiſus dixit qa gaudemus propriis. gratulamur alienis.

k Miſer. Miſer eſt vicini miſeria anime.

l Amittere. Pro dimittere more antiquo.

m Atq; egreferat. Sic diſtingue vt Chremes hanc vocẽ Menedemi ſubrideat: quippe cp filius nõ ſit vlla in re timendus. n Indulges. Nullum magis proprium verbum inuenire potuiſſet de patre qui omnia filio promittit.

o Inceptum. Nam quod ſemel incœptũ non poteſt facile omitti. Gvido.

p Conueniſſe. Conuenire interdum ſignificat paciſci. vt cõueni tecum pro denario diurno. Interdum ſignificat alloqui vt te conueni re cupio id eſt alloqui. Interdum ſiguificat caſu inuenire. vt Cicero ad lentulũ quem cum conueniſſet. i. caſu inueniſſet quandoq; etiam ſignificat placere. neq; in controuerſia eſſe vt hoc conuenit inter nos. i. de hoc inter nos nulla eſt controuerſia. Item dicere ſolemus cum de hoc negocio tãdem conuenit: i. placuit deliberantibus. vt res in craſtinum deferetur. Alias habet ſignificantias pro locis hic aũt elige tibi quã velis. q Deſpõſã. Et hoc eſt quod Clinie magis placitum eſt.

r Hem. Mõ interiectio letantis alias iraſcentis.

s Tanto ocius. Quia ſic acceperat filius deſpõſatam antiphilam quam primum expoſcet argẽtum ad ornamenta coemẽda.

t Ne tu. Ne pro valde & hoc proprie therencianum eſt. v Propediem. Tpis aduerbium & ſignificat cito. x Obſaturabere. i. nimiam de filio capies ſacietatem. quod eſt corporis ad animũ tranſtulit. & ſic plus hoc verbo intulit q̃ inueniſſet propriũ verbũ.

y Poſtulent. Tanq̃ iure quia iure aliqd poſtulemus. z Te ſcientem. Recte ſciente. Nam ſciens eſt qui alicuius indicio rem agnoſcit. Prudẽs qui intelligentia ſua aliquid ſentit. Ergo ſciens ẽ per alios.

MENEDEMVS CHREMES

.ſ. hoim .i. feliciſſimũ

Vlto oĩm me nũc fortũatiſſimũ factum puto eſſe

.i. fili clinia .i. cognoſco .i. in bonã viuendi viã rediiſſe a .i. fallitur .i. te met .i. puta bã

gnate, cũ te ĩtelligo reſipuiſſe. Chr. vt errat: Me. teipm q̃re

.ſ. nos .i. in tua pñte b ſ. patrẽ .i. torã domũ .i. dic ſ

bã chreme: ſerua: q̊d ĩ te ẽ. filiũ: & me & familiã. Chr. cedo

.ſ. vt .i. deinde vis vt ſeqtur

q̄duis faciã: Me. iuueniſti hodie filiã. Chr. qd tũ: Me. hãc

p ꝯtemptum c d

vxorẽ ſibi dari vult clinia. Chr. q̃ſo qd hoĩs es: Me. Quid:

.i. verũ .ſ. faciẽda p ſeruũ

Chr. iã ne oblitus es / inter nos q̊d ſit dictũ de fallacia vt ea

.ſ. q̊d ſit dictũ de fallacia .ſ. de fallacia .i. tractatur

via abs te argẽtũ auferret. Me. ſcio. Chr. ea res nũc agit ipa

.i. falſus ſum f .i. taliter vt deciperer .i. deturbatus ſu;

Me. qd dixti chreme: erraui ſic res acta ẽ. quãta de ſpe ceci

.ſ. bachis g

di: Chr. & qd ẽ hæc. q̃ apud te ẽ. ditiphonis amica. Me. ita

ſ. filius & ſui ſ. eã eẽ amicã clĩi ſ. credo cliniã .i. petere oꝑare

aiũt. Chr. & tu credis. Me. oĩa. Chr. & illũ aiũt velle vxorẽ

.i. ſpõſam dederim .i. tradas argentũ ornamẽta aurea veſtimẽta ſ. ornamẽta .i. requirũt ad nuptias

vt cũ deſpõderim / des. q aurũ & veſtẽ / atq; alia. q̃ opus ſũt

.i. coemat .i. res ita ſe hꝫ h ſ. argentũ ſ. cuius amore tenebat credas

cõparet. Me. id ẽ pfecto. id amicæ dabit. Chr. ſcilicet datu/

irridẽs ſeipm ſ. qꝛ putaui filiũ iã reſipuiſſe i .ſ. ego k .i. quãcũq; rem magis

rũ. Me. vah fruſtra idit ſũ gauiſus miſer. qduis tñ iã malo

.i. pdere l .i. referam .i. pcꝫ

q; hũc amittere. qd nũc renũciẽ abs te rñſũ chreme: ne ſen/

piat .i. pcepiſſe illã fallãꝫ m .i. moleſte ſ. times. ſ. ferat .i. vltra q; ſat eſt

tiat me ſenſiſſe. ac ægre ferat: Chr. agere: Nimiũ illi mene

n .i. pmitt .i. patre o .i. pfito ſ. vt iceptũ eſt .i. ꝯtinue

deme ĩdulges. Me. ſine. iceptũ ẽ. pfice hoc mihi perpetuo

p .i. allocutũ eẽ .i. feciſſe mẽtiõꝫ illud qõ dicꝫ

chreme. Chr. dic cõueniſſe. egiſſe te de nuptijs. Me. dicam

ſ. dicã .i. poſtea ſ. me dic .i. futurũ maritũ ſ. mihi

qd deinde. Chr. Me facturũ eẽ oĩa generũ placere. poſtre/

.i. pmiſſã ĩ mrimoniũ q etiã ſ. vt dicerẽ r

mo: etiã ſi veles: deſpõſam q̊q; eẽ dicito. ME. Hem iſtuc

.i. optaueram s .i. velocius argẽtũ .ſ. illa ſ. argentũ ſ. dare

voluerã. Chr. tãto ocius te vt poſcat & tu id qd cupis / q;

.i. citiſſime ſ reuera dare qõ poſcet .i. certe t .i. cito v .i. ſũptũ quẽ es facturus

ociſſime vt des. Me. cupio. Chr. ne tu ppediẽ. vt iſtã rẽ vi

.i. ſaturetis vl defeſſus eris x ſacietate illius filij .i. q̃ntum .i. tibi cauẽdo

deo. iſtius obſaturabere. ſed hæc iſta vtut ſunt cautim &

.i. nõ multũ ſil' ſꝫ p particulas .i. ſapiẽter age; re vis ſ. qõ dic; & paulatim dabo .i. diſcede .i. ĩ domũ

paulatim dabis: ſi ſapies. Me. faciã. Chr. Abi itro: vide qd

y ego .i. ſi mea opa egebis vl .ſ. me facere .i. certe valde

poſtulẽt. Ego domi ero. ſi qd me voles. Me. ſane volo. nã

z .i. vt ſcias ſeu vt ſias certior.

te ſciente faciam quicquid egero.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT

http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-77/0172

Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt

gefördert durch die DFG